

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.04.1968, sp. zn. 5 Cz 10/68, ECLI:CZ:NS:1968:5.CZ.10.1968.1

Číslo: 74/1968

Právní věta: V rámci úvahy, zda uživatel bytu hrubě porušuje své povinnosti tím, že neplatí úhradu za užívání bytu nebo za služby po dobu delší než tři měsíce, vezme soud zřetele též na skutečnost, že uživatel bytu zaplatil dlužnou úhradu za užívání bytu nebo za služby v průběhu řízení o návrhu na zrušení práva užívat byt podle § 184 písm. b) o. z. přihlédne i k tomu, z jakých důvodů a jak dlouho neplatí uživatel bytu úhradu za užívání bytu nebo za služby, zda nejde jen o ojedinělé porušení povinnosti k placení úhrady za užívání bytu nebo za služby, jaké jsou poměry uživatele atp.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.04.1968

Spisová značka: 5 Cz 10/68

Číslo rozhodnutí: 74

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Byt, Hospodaření s byty, Výpověď nájmu bytu

Předpisy: 99/1963 Sb. § 154 40/1964 Sb. § 184
§ 390

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 74/1968 sb. rozh.

V rámci úvahy, zda uživatel bytu hrubě porušuje své povinnosti tím, že neplatí úhradu za užívání bytu nebo za služby po dobu delší než tři měsíce, vezme soud zřetele též na skutečnost, že uživatel bytu zaplatil dlužnou úhradu za užívání bytu nebo za služby v průběhu řízení o návrhu na zrušení práva užívat byt podle § 184 písm. b) o. z.; přihlédne i k tomu, z jakých důvodů a jak dlouho neplatí uživatel bytu úhradu za užívání bytu nebo za služby, zda nejde jen o ojedinělé porušení povinnosti k placení úhrady za užívání bytu nebo za služby, jaké jsou poměry uživatele atp.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 30. 4. 1968, [5 Cz 10/68](#).)

Navrhovatelka se domáhala zrušení práva odpůrce užívat byt o jedné místnosti v jejím rodinném domku, a to z toho důvodu, že odpůrce v tomto bytě od 1. 1. 1966 nebydlí a stále se zdržuje a bydlí v Domově zaměstnanců oborového podniku Škoda P. Dodávala, že odpůrce neplatí od téže doby úhradu za užívání bytu, kterou dříve platil pololetně pozadu v částce 75 Kčs; ovšem v průběhu řízení

avedla, že již odpůrce zaplatil dlužnou úhradu za užívání bytu za I. pololetí 1966.

Okresní soud Plzeň-jih vzal z výsledku účastníků za prokázáno, že mezi účastníky docházelo k neshodám, že se navrhovatelka musela domáhat zaplacení úhrady za užívání bytu prostřednictvím soudu a že jí v roce 1966 nezaplatil odpůrce opět po dobu více než půl roku žádnou částku za užívání bytu. Vedle toho okresní soud zjistil, že odpůrce bydlí v Domově pracujících (zřízeném oborovým podnikem Škoda) a v bytě v rodinném domku navrhovatelky má pouze uložený nábytek; do tohoto bytu chodí velmi zřídka. Na základě těchto zjištění a s poukazem na ustanovení § 184 písm. b), § 390 odst. 2 o. z. zrušil okresní soud právo odpůrce užívat byt rozsudkem z 10. 11. 1966.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou, že byl rozsudkem okresního soudu porušen zákon a zrušil jej.

Z odůvodnění:

Vzhledem k návrhu bylo povinností soudu, aby především zkoumal, zda odpůrci vůbec svědčí právo užívání bytu, popř. části bytu, a zda toto právo trvá; teprve potom mohl posoudit, zda přichází v úvahu zrušení tohoto práva.

Za předpokladu trvání práva odpůrce užívat byt, popř. část bytu, měl soud usilovat o náležité objasnění důvodu, z něhož navrhovatelka žádala zrušení trvajících užívacích práv odpůrce. Návrh navrhovatelky na zahájení řízení není v tomto směru - stejně jako vyjádření navrhovatelky v jednání 23. 9. 1966 a 10. 11. 1966 - zcela jednoznačný. Nepřesné označení důvodu zrušení užívacích práv odpůrce ve smyslu § 184 o. z. v návrhu na zahájení řízení (sepsaném u okresního soudu) i v protokolech o jednání z 23. 9. 1966 a 10. 11. 1966 je zřejmě důsledkem nedostatečného právního poučení navrhovatelky, k němuž byl soud povinen podle § 5 o. s. ř.; svědčí také o tom - pokud se objevuje v protokolech o jednání z 23. 9. 1966 a 10. 11. 1966 -, že si okresní soud dostatečně neobjasnil právní podstatu věci a v souvislosti s tím nezjistil skutečný stav věci co nejdříve (§ 120 o. s. ř.).

Z tohoto hlediska pochybil okresní soud zejména tím, že nezjistil, zda jsou splněny podmínky zrušení práva užívání bytu podle § 184 písm. b), § 390 odst. 2 o. z.; bez ohledu na zásadu vyslovenou v § 154 odst. 1 o. s. ř. nechal bez povšimnutí výpověď samotné navrhovatelky, že dlužná úhrada za užívání bytu byla již odpůrcem uhrazena. Občanský zákoník neupravuje výslovně postup soudů v případech, kdy byla dlužná úhrada za užívání bytu zaplacená dodatečně; avšak to neznamená, že soud nepřihlédne v rámci úvahy, jde-li o hrubé porušení povinností uživatele bytu, k dodatečnému zaplacení i k tomu, z jakých důvodů a jak dlouho uživatel bytu neplatil úhradu včas, zda tak nečinil v souvislosti s neplněním povinností vlastníka domu, zda nešlo jen o ojedinělé porušení povinností uživatele bytu k placení úhrady za používání bytu, jaké jsou jeho poměry atp. Jen po zjištění a zhodnocení těchto skutečností může soud spolehlivě posoudit, zda je dán důvod zrušení práva užívání bytu podle § 184 písm. b), § 390 odst. 2 o. z. i poté, kdy byla dlužná úhrada za užívání bytu zaplacená.

V obsahu spisu nemá opory závěr, že „mezi vlastníkem rodinného domku a uživatelem bytu docházelo k nesrovnalostem“; taková tvrzení se neobjevují ani v stručných přednesech samotných účastníků. Pokud v nich okresní soud spatřovat i hrubé porušení zásad socialistického soužití ve smyslu § 184 písm. b), § 390 odst. 2 o. z., pak pochybil tím, že tyto „nesrovnalosti“ skutkově neobjasnil, a to zejména z hlediska jejich intenzity i doby, kdy k nim docházelo, a že nezkoumal, zda se tak ze strany odpůrce dalo i přes danou mu výstrahu.

Okresnímu soudu je třeba vytknout také, že se nezabýval důvodem zrušení práva užívání bytu podle § 184 písm. d), § 390 odst. 2 o. z., který byl navrhovatelkou uplatněn rovněž (vzhledem k obsahu

návrhu a protokolu o jednání z 23. 9. 1966 dokonce na prvním místě); v tomto ohledu je řízení provedené okresním soudem zcela neúplné.

Konečně okresní soud, který vyhověl návrhu podle § 184 písm. b), § 390 odst. 2 o. z., opomněl uvést ve výroku svého rozhodnutí, zda má odpůrce nárok na náhradní byt (případně náhradní ubytování).

Svým rozhodnutím porušil tedy okresní soud zákon v ustanoveních § 5, 6, 120, 152 odst. 2, § 154 odst. 1 a § 160 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 184, § 390 odst. 2 o. z.